

Apostolit ja profeetat

Onko heitä vielä?

TT Markus Nikkanen, 5.2.2026

Suomen
teologinen
opisto

Muutama sananen luennoitsijasta...

- Siipeensä saanut, mutta toipunut karismaatikko (puhun sisältä käsin, mutta samalla kriittisesti arvioiden)
- Pastori, joka on nähnyt niin tervettä kuin epätervettäkin hengellisyyttä (tunnistan vääränlaisen vallankäytön mahdollisuuden)
- Eksegeetti, joka on kiinnostunut tekstin alkuperäisestä merkityksestä sen alkuperäisessä viitekehyksessä (= tulkintoja on oikeita ja vääriä)
- Vakaumuksellinen vapaakirkollinen, jolle Raamattu on Jumalan sanaa, uskon ja opin ylin auktoriteetti

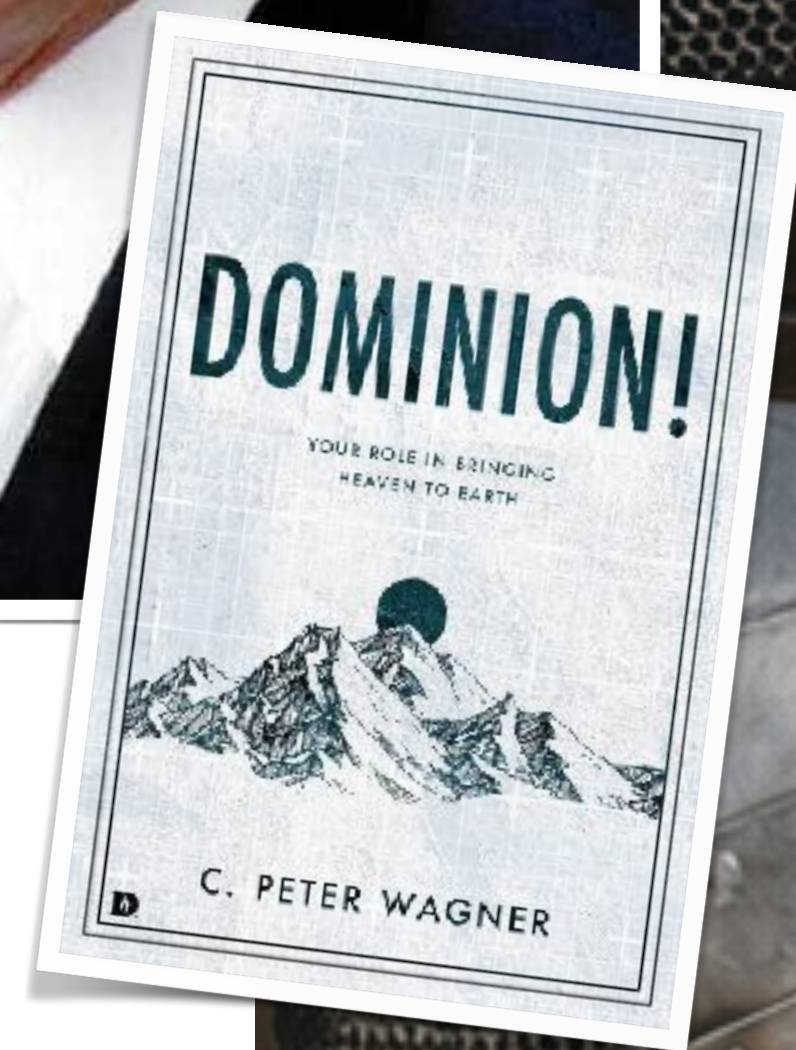
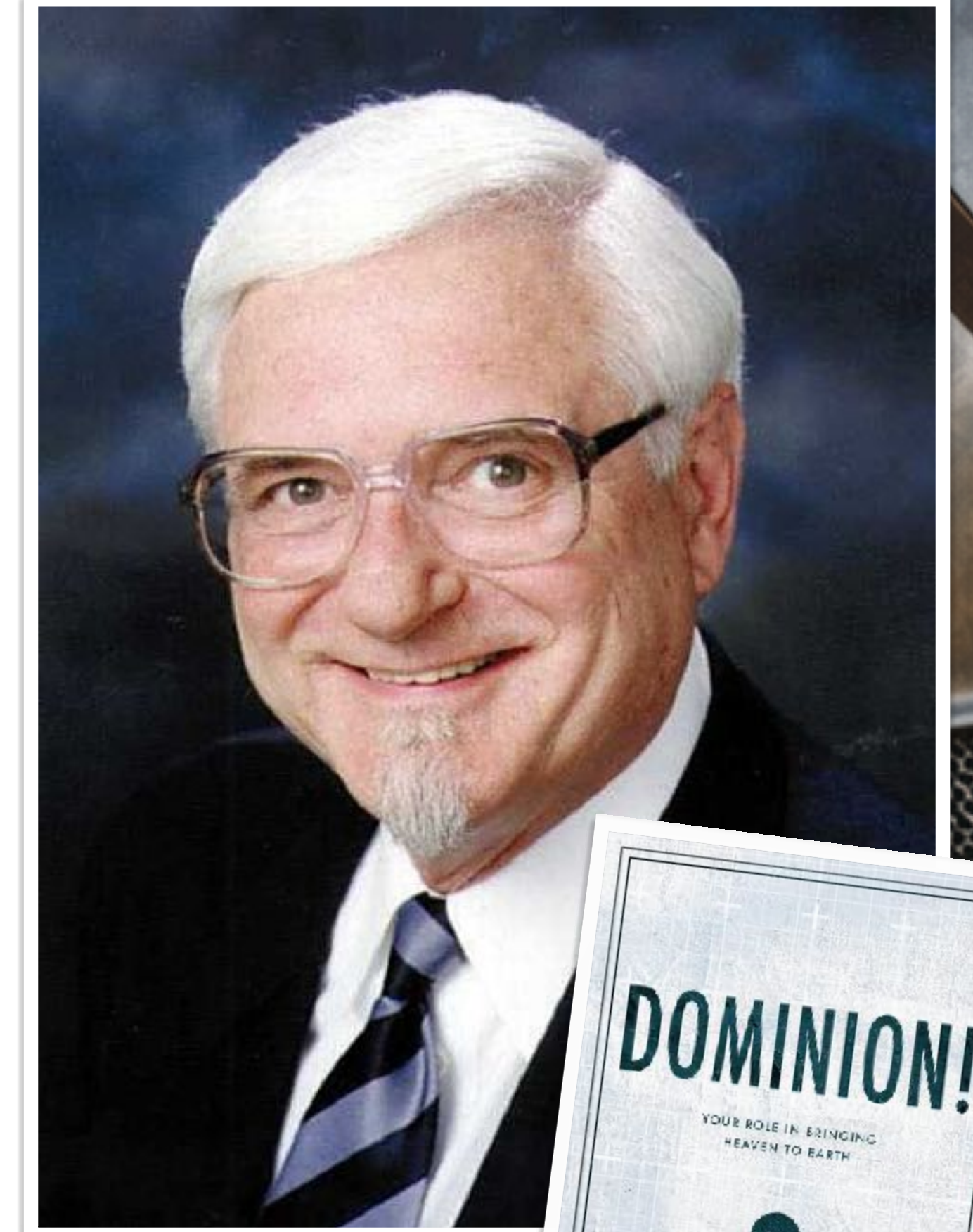

Suomen
teologinen
opisto

Uusapostolisen liikkeen taustaa

- NAR = New Apostolic Reformation, uusi apostolinen reformaatio
- Taustalla helluntaikarismaattisuuden ajatus varhais- ja myöhäissateesta sekä erilaisista Jumalan Hengen vuodatuksen aalloista:
 - Apostolinen aika
 - Klassinen helluntailaisuus (1900-1930)
 - Valtakirkkojen karismaattinen uudistusliike (1960-1970)
 - Uuskarismaattinen liike (1980-)
 - Verkostomainen apostolis-profeetallinen liike? (1990-)

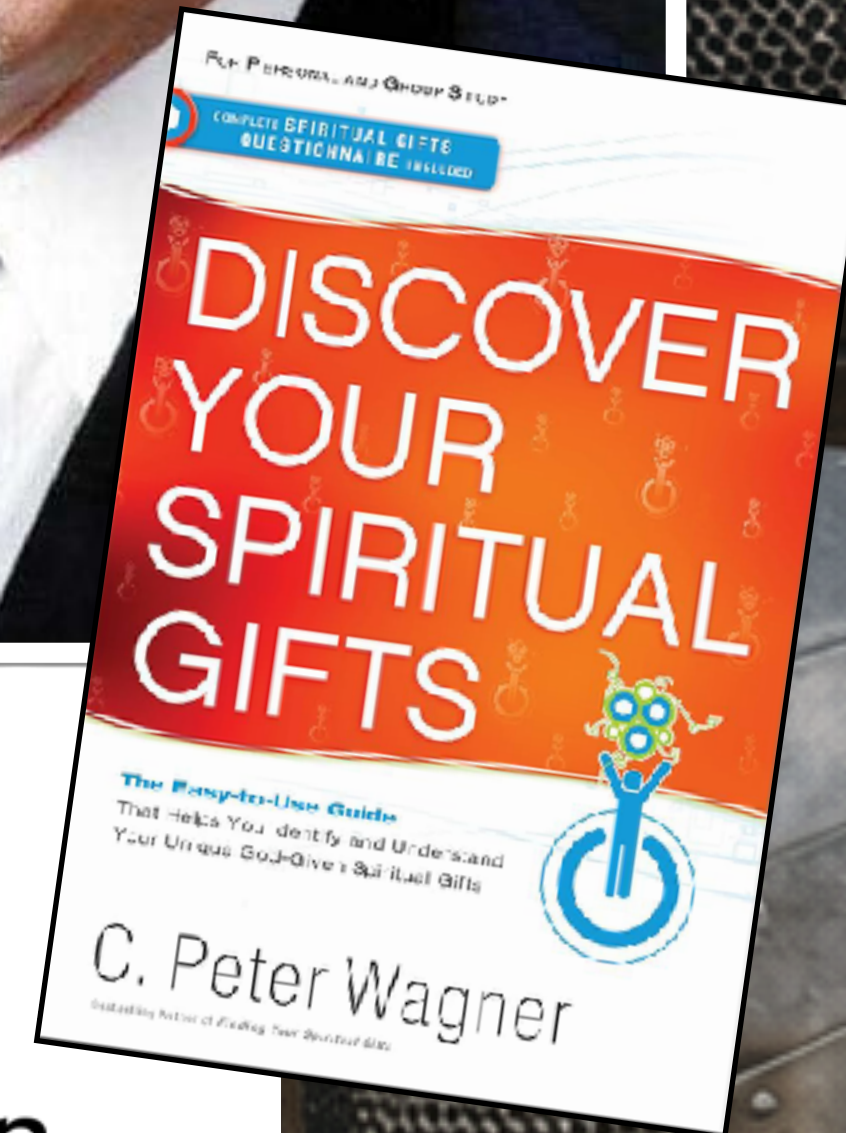
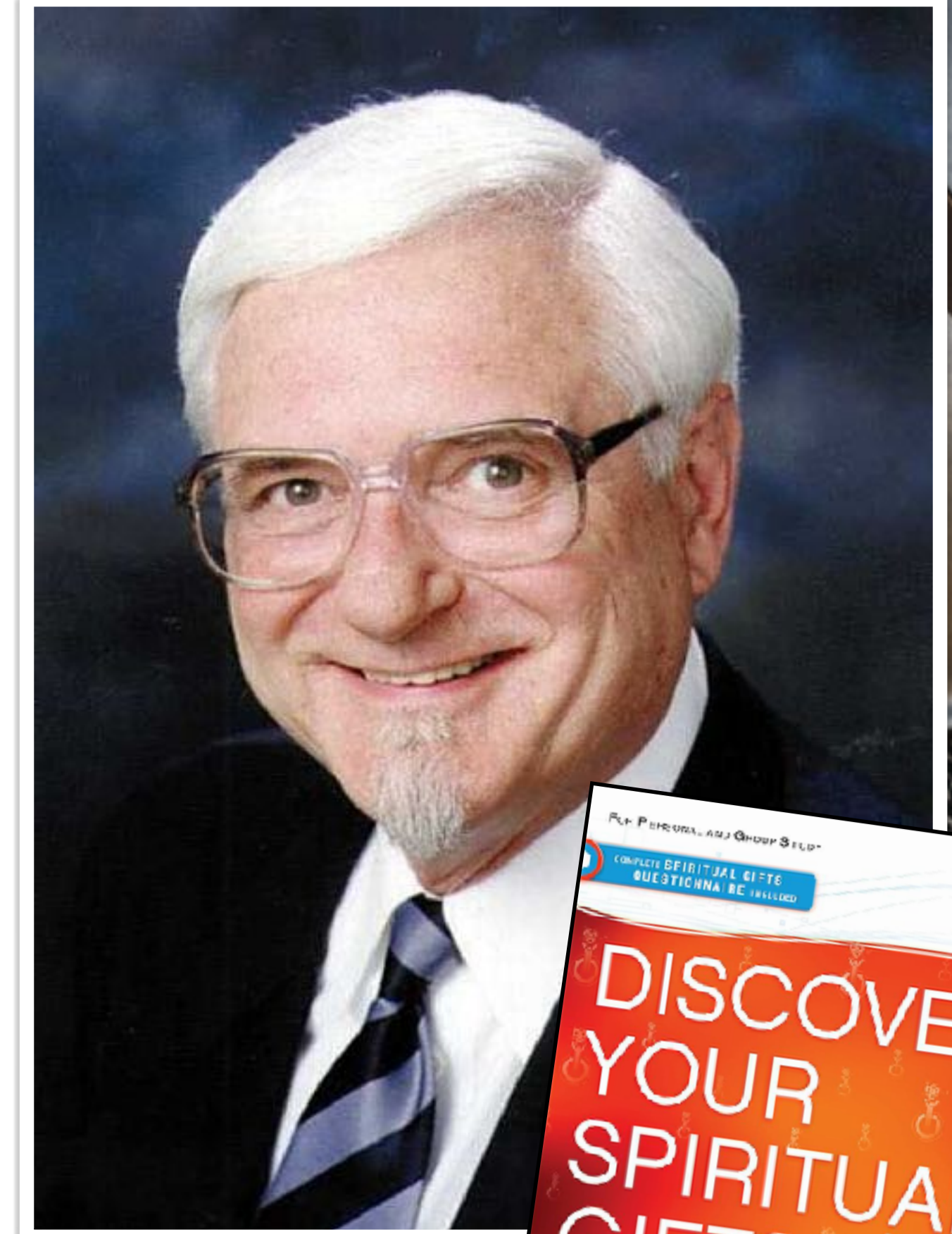
Suomen
teologinen
opisto

Keskeinen vaikuttaja: C. Peter Wagner (1930-2016)

- Amerikkalainen evankelikaali teologi, missiologi ja seurakuntakasvun tutkija.
- Pragmaatikko: tulokset legitimoivat toimintamallit, teologia instrumentaalisessa roolissa.
- Pitkäaikainen Fuller Theological Seminaryn (Pasadena) seurakuntakasvun professori.

Varhainen vaihe (1980-luku)

- opetti paljon keskustelua herättänyttä Signs, Wonders, and Church Growth -kurssia yhdessä Viinitarha-liikkeen perustaneen John Wimberin kanssa (1982-1985).
- popularisoi käsitteen ”kolmas aalto”
- vaikutti merkittävästi siihen, että karismaattisista ilmiöistä (lue: armolahjat) tuli osa evankelikaalista kristillisyyttä.

**Suomen
teologinen
opisto**

Keskeinen vaikuttaja: C. Peter Wagner (1930-2016)

Myöhäinen vaihe (1995-)

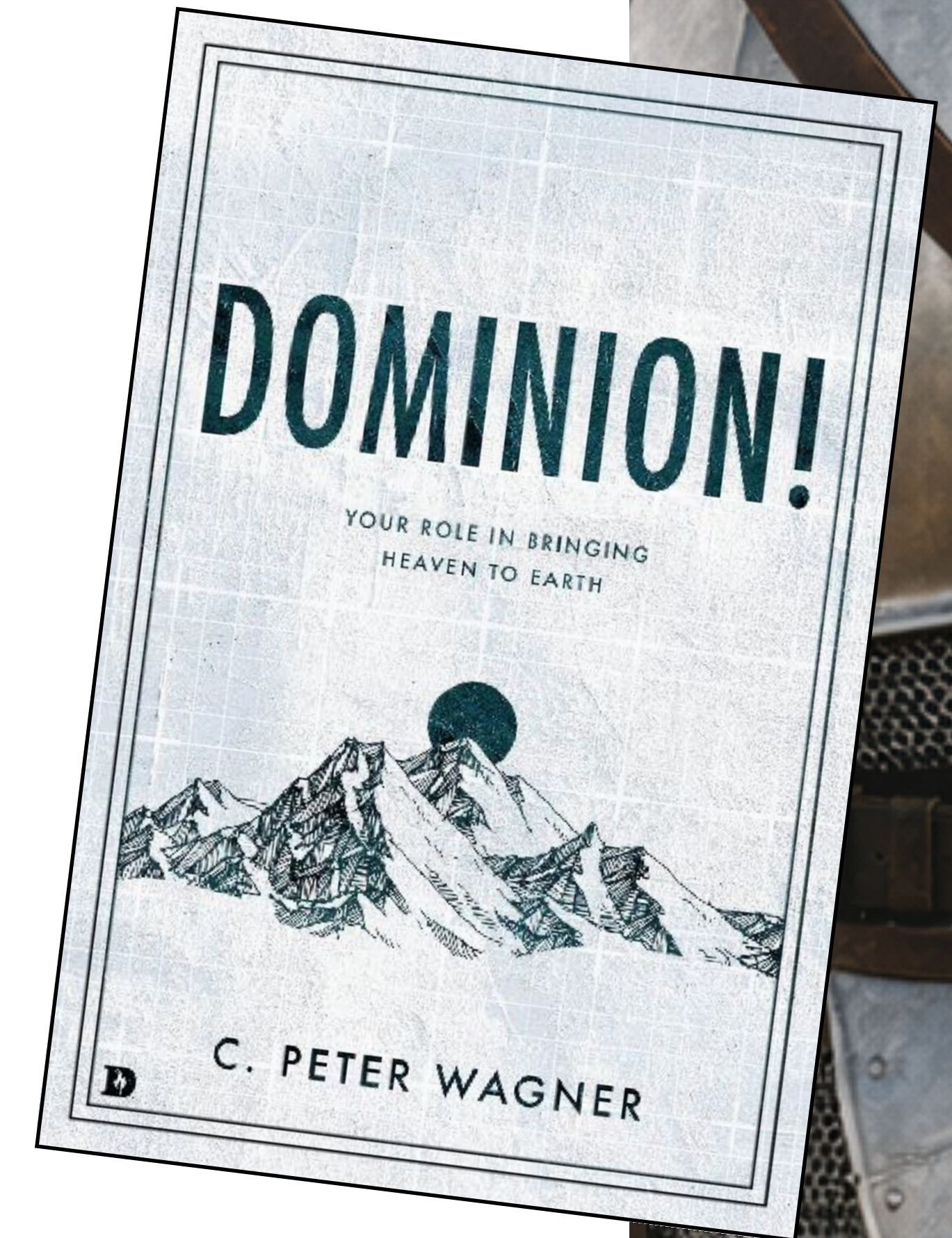
- alkoi opettaa, että apostolinen **virka** on palautettu kirkkoon. Apostolit ovat Jumalan kutsumia **johtajia, joilla on opillinen ja hengellinen auktoriteetti**.
- sai vahvoja vaikutteita Clark Pinnockin avoimesta teismistä, jonka mukaan Jumala ei ole kaikkietävä, voi muuttaa mielensä, rajoittaa itseään ja pyrkii vahvaan vuorovaikutukseen inhimillisten toimijoiden kanssa.
- loi ja määritteli termin New Apostolic Reformation: Wagnerin mukaan kyse on ennen kaikkea Jumalan historiallisesta työstä, uuden apostolisen ajan alkamisesta.

Suomen
teologinen
opisto

Liikkeen pääajatuksset

- **Apostolin ja profeetan virat.** Apostolit ovat kirkoin korkein johtava virka ja profeetat toimivat Jumalan ilmoituksen välittäjinä —> nämä virat tulee palauttaa kirkkoon.
- **Verkostot, ei kirkkokunnat.** Kirkkokunnat ovat vanhentuneita: tulevaisuus on apostolisissa verkostoissa, joissa lojaalisuus kohdistuu apostolisiin johtajiin, ei tiettyihin uskontunnustuksiin.
- **Hengellinen sodankäynti.** Kristittyjen tulee käydä strategisen tason hengellistä sodankäyntiä alueellisia demonisia valtoja vastaan rukouksen, paaston ja profeetallisten tekojen kautta.
- **Seitsemän vuoren mandaatti.** Kristittyjen tehtävänä ei ole pelkkä evankeliointi, vaan heidän tulee ottaa valtaansa yhteiskunnan ”seitsemän vuorta” (dominionismi): (1) uskonto, (2) perhe, (3) koulutus, (4) hallinto ja politiikka, (5) media, (6) taide ja viihde sekä (7) talous- ja liike-elämä.

Suomen
teologinen
opisto

Uusapostolisen liikkeen viisitahoinen palveluvirka (Ef 4:11-16)

Ja hän antoi muutamia **apostoleiksi**, toiset **profeetoiksi**, toiset **evankelistoiksi**, toiset **paimeniksi** ja **opettajiksi**, **tehdäkseen pyhät täysin valmiiksi** palveluksen työhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen, **kunnes me kaikki pääsemme yhteyteen uskossa ja Jumalan Pojan tuntemisessa, täyteen miehuuteen, Kristuksen täyteen täyden iän määrään**, ettemme enää olisi alaikäisiä, jotka ajelehtivat ja joita viskellään kaikissa opintuulissa ja ihmisten arpapelissä ja eksytyksen kavalissa juonissa, vaan että me, totuutta noudattaen rakkaudessa, kaikin tavoin kasvaisimme häneen, joka on pää, Kristus, josta koko ruumis, yhteen liitettynä ja koossa pysyen jokaisen jänteensä avulla, kasvaa rakentuakseen rakkaudessa sen voiman määrän mukaan, mikä kullakin osalla on.

Suomen
teologinen
opisto

Tekstin konteksti: Efesolaiskirje 2:20

Sanapari ”apostolit ja profeetat” esiintyy Efesolaiskirjeessä yhteensä kolme kertaa (2:20; 3:5 ja 4:11) ja viittaa aina samaan ryhmään samassa juutalaisten ja pakanoiden ykseyttä korostavassa tekstissä.

Ensimmäinen näistä on Efesolaiskirjeen 2:20

Niin ette siis enää ole vieraita ettekä muukalaisia, vaan te olette pyhien kansalaisia ja Jumalan perhettä, 20 **apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja**, kulmakivenä itse Kristus Jeesus, 21 jossa koko rakennus liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi temppeliksi Herrassa...

Suomen
teologinen
opisto

Tekstin konteksti: Efesolaiskirje 2:20

Teksti liittyy laajempaan tekstikokonaisuuteen, jonka aiheena on pakanoiden täysi jäsenyys Jumalan kansasta (2:11-22)

- Pakanat olivat **aiemmin** vailla Israelin kansalaisoikeutta, vieraita niille lupauksille, jotka Jumala oli antanut kansalleen tehdessään liittoja heidän kanssaan, ilman toivoa ja Jumalaa.
- Mutta **nyt** kaukana olevat pakanat on tuotu lähelle Kristuksen veren kautta
- Kristus on **rauha** juutalaisten ja pakanoiden välillä.
- Hän luo **nämä kaksi ryhmää yhdeksi uudeksi ihmiseksi** (vrt. 1:10, jossa puhutaan Jumalan armon taloudenhoidosta ja kaiken yhdistämisestä).

Suomen
teologinen
opisto

Tekstin konteksti: Efesolaiskirje 2:20

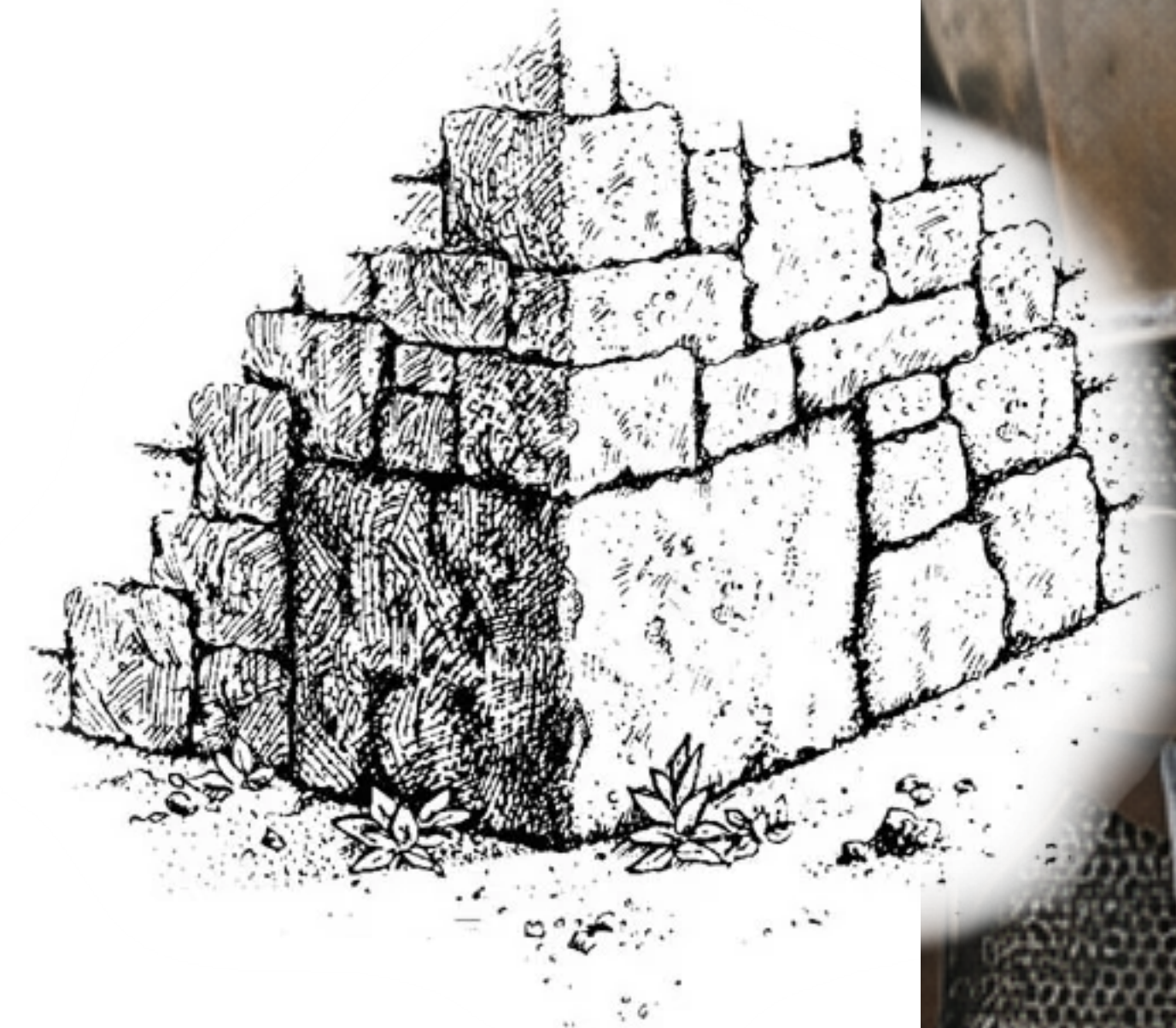
Kirjoittaja etenee kertomaan, että niin pakanoilla kuin juutalaisillakin on pääsy **yhdessä Hengessä** Isän luo, sillä pakanat ovat nyt...

- pyhien kanssakansalaisia (συμπολίτης) ja Jumalan perhettä (2:19),
- rakennettuja **apostolien** ja **profeettojen** (laskemalle? julistamalle?) **perustukselle** (ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, 2:20a) —> alkuteksti ei suoraan väitä, että apostolit ja profeetat olisivat itse tämä perustus (genetiivi appositiossa), vaan että apostolit ja profeetat toimivat seurakunnan perustajina (subjektiivinen genetiivi).
- **kulmakivenä** itse Kristus Jeesus (ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ), jossa koko rakennus liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi temppeliksi Herrassa, (2:20b-21) —> ei ns. huippukivi, vaan kulman kärkikivi, jonka varassa rakennuksen koko paino lepää. Toisin sanoen apostolien ja profeettojen laskema perustus lepää Kristuksen varassa.
- ja hänessä tekin yhdessä muitten kanssa rakennutte **Jumalan asumukseksi Hengessä**. —> koko teksti on temppelikieltä ja puhuu Hengen roolista uskovan elämässä.

Tekstin konteksti: Efesolaiskirje 2:20

- Jumala toimii temppelin eli seurakunnan rakentajana ja yhteenliittäjänä, eivät apostolit ja profeetat.
- Apostoleilla ja profeetoilla on tärkeä rooli Jumalan uuden temppelin perustamisessa: **heidän työnsä laskee temppelin perustuksen** (tästä lisää kohta, vrt. 3:5)
- **Perustus on täysin riippuvainen Kristuksesta:** rakennus sortuu ilman **kulmakiveä** samoin kuin apostolien ja profeettojen perustus sortuu ilman Kristuksen työtä.
- Teksti ei kerro tarkemmin, mikä apostolien ja profeettojen laskema perustus on, mutta **konteksti** ehdottaa sen liittyvän Kristuksessa tapahtuneeseen muutokseen pakanoiden statuksessa suhteessa juutalaiseen kansaan (**kanssakansalaisia ja Jumalan perhettä**).

Suomen
teologinen
opisto

Tekstin konteksti: Efesolaiskirje 3:5

...olette kaikesti kuulleet siitä Jumalan armon taloudenhoidosta, mikä on minulle teitä varten annettu, että näet tämä salaisuus on ilmestyksen kautta tehty minulle tiettäväksi, niinkuin olen siitä edellä lyhyesti kirjoittanut; josta te sitä lukiessanne voitte huomata, kuinka perehtynyt minä olen Kristuksen salaisuuteen, jota **menneiden sukupolvien aikana ei ole ihmisten lapsille tiettäväksi tehty, niinkuin se nyt Hengessä on ilmoitettu hänen pyhille apostoleilleen ja profeetoille:** että näet pakanatkin ovat kanssaperillisiä ja yhtä ruumista ja osallisia lupaukseen Kristuksessa Jeesuksessa evankeliumin kautta

Suomen
teologinen
opisto

Tekstin konteksti: Efesolaiskirje 3:5

Teksti kuuluu laajempaan jaejaksoon, jossa Paavali kuvaa hänelle itselleen annettua ”arinoa” julistaa ilmestyksen kautta saatua mysteeriä eli evankeliumia pakanoille (3:1-13)

- Teksti sisältää Efesolaiskirjeen pisimmän sivujuonteen: Paavali aloittaa ylistyksen jakeessa 1, mutta keskeyttää sen heti omaa palvelutehtäväänsä koskevalla pitkällä selityksellä. Paavalin alkuperäinen ajatus jatkuu vasta jakeessa 14.
- Sivujuonteen sisältämä keskustelu **jatkuu suoraan edellisestä jaejaksosta (2:20!)**: pakanoiden muuttunut asema pysyy edelleen keskustelun ytimessä, mutta nyt Paavali puhuu tästä oman palvelutyönsä läpi.

Suomen
teologinen
opisto

Tekstin konteksti: Efesolaiskirje 3:5

- Paavalille, joka on **apostoli Jumalan tahdosta** (1:1!), on annettu **ilmestyksen kautta Jumalan armon taloudenhoito** (τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, vrt. 1:10) **pakanoita varten**
- Kyseessä on **armo** (χάρις → julistustehtävä), joka liittyy Messiasta koskevaan **paljastettuun mysteeriin** (μυστήριον τοῦ Χριστοῦ)
- Tätä mysteeriä ei tehty tiettäväksi (οὐκ ἐγνωρισθη) **aiemmille sukupolville**, mutta **nyt se on paljastettu** (ἀπεκαλύφθη) Kristuksen **pyhille apostoleille** ja **profeetoille** Hengessä.
- Paljastettu mysteeri = pakanat ovat **kanssaperillisiä** (συγκληρονόμα), **ruumiin kanssajäseniä** (σύσσωμα) ja **kanssaosallisia lupauksesta** (συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας) Kristuksessa Jeesuksessa evankeliumin kautta.
- Mikä on tämä paljastettu mysteeri? Se on se, mistä luvussa 2 puhuttiin!

Suomen
teologinen
opisto

Tekstin konteksti: Efesolaiskirje 3:5

- Apostolien ja profeettojen perustus (2:20) on **ilmestyksessä saatu ymmärrys Kristusta koskevasta mysteeristä: myös pakanat ovat osa Jumalan kansaa!**
- Tämä oli alkukirkon merkittävin sosiologinen keskustelu ja konfliktin aihe (vrt. Apostolien teot, Pietari ja Korneliuksen koti, ja tätä tapahtumaa seurannut keskustelu ympärileikkauksesta Apt. 15:ssä): Jumalalla **ei ole** kahta kansaa!
- Apostolien ja profeettojen arvovalta liittyy tähän **paljastettuun mysteeriin**, ei heihin itseensä tai asemaansa toimijoina.
- Kyseessä ei myöskään ole minkä tahansa ilmoituksen tuominen, vaan **tietty, Messiasta ja pakanoita koskeva ilmoitus, joka liittyy rajattuun hetkeen historiassa.**

Suomen
teologinen
opisto

Tekstin konteksti: Efesolaiskirje 3:5

- Kirjoittaja erottaa mainitsemansa apostolit ja profeetat muista mahdollisista toimijoista käyttämällä sanaa ”pyhä”.
- Kyseessä ei ole jokin virkaan liittyvä kunnianimitys: pyhä tarkoittaa ”erotettu Jumalan käyttöä varten.” Paino on Jumalan tahdossa ja valinnassa toimia tietyllä tavalla (vrt. kirjeen alussa Paavali on lukenut itsensä apostolien joukkoon ja korostanut sitä, että hän on apostoli Jumalan tahdosta).
- Tekstin ennen-nyt -asetelma osoittaa, että **apostolit ja profeetat** ovat **kirjoittajan nyt-hetken apostoleja ja profeettoja** (vrt. osa tulkitsijoista katsoo, että profeetat voisivat olla Vanhan testamentin profeettoja, joille Kristus ilmoitettiin edeltäkäs).

Suomen
teologinen
opisto

Apostolit ja profeetat Efesolaiskirjeen 4. luvussa

Ja hän antoi muutamia **apostoleiksi**, toiset **profeetoiksi**, toiset evankelistoiksi, toiset paimeniksi ja opettajiksi, tehdäkseen pyhät täysin valmiiksi palveluksen työhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen

Suomen
teologinen
opisto

Tekstin lähikonteksti: Efesolaiskirje 4:1-10

Kristuksen yksi seurakuntaruumis ja sen valmistaminen palvelutyöhön (4:1-)

- Luku 4 aloittaa kirjeen kehottavan osion Kristuksen tuntemista käsittelevän ylistyksen ja rukouksen jälkeen (3:14-21). Osion ensimmäiset käskyt nousevat suoraan niistä teologisista korostuksista, jotka Paavali on tuonut edellä esille.
- 1-3 Kutsumuksen arvon mukainen vaellus, toisten kärsiminen ja yhteyden säilyttäminen (vrt. puhe pakanoista ja juutalaisista yhtenä kansana).
- 4-6 Yksi ruumis ja yksi henki, yksi toivo, yksi Herra, yksi usko ja yksi kaste, yksi Jumala (ykseyden korostus)
- 7-10 Jokaiselle meistä on annettu **armo** (χάρις, vrt. Paavalille annettu armo). Jakeet sisältävät hieman erikoisen tulkinnan Psalmista 68:19 (targum?).
- 11- Seurakunnan valmistaminen palvelutyöhön, jotta siitä tulisi kypsä ja täysin Kristukseen liitetty.

Suomen
teologinen
opisto

Huomioita tekstistä (Ef 4:11): Viisi vai neljä toimijaa?

- **UT2020:** Kristus antoi apostoleja, profeettoja, evankelistoja, ohjaajia **ja** opettajia valmentamaan hänen pyhiä seuraajiaan palvelustehtävään, Kristuksen ruumiin rakentamiseen.
- **KR1992:** Hän antoi seurakunnalle **sekä** apostolit **että** profeetat **ja** evankeliumin julistajat, **sekä** paimenet **että** opettajat, varustaakseen kaikki seurakunnan jäsenet palvelutyöhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen.
- **KR1938:** Ja hän antoi **muutamia** apostoleiksi, **toiset** profeetoiksi, **toiset** evankelistoiksi, **toiset** paimeniksi **ja** opettajiksi, tehdäkseen pyhät täysin valmiiksi palveluksen työhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen

Suomen
teologinen
opisto

Huomioita tekstistä (Ef 4:11): Viisi vai neljä toimijaa?

- Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν **τούς μὲν** ἀποστόλους, **τούς δὲ** προφήτας, **τούς δὲ** εὐαγγελιστάς, **τούς δὲ** ποιμένας **καὶ** διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ,
- Ja hän antoi **yhtäältä** apostoleja, **toisaalta** profeettoja, **toisaalta** evankelistoja, **toisaalta** paimenia **ja** opettajia tehdäkseen...
- Viimeiset kaksi toimijaa eivät ole identtinen ryhmä (paimen-opettajat), sillä Granville-Sharpin artikkelisääntö ei päde monikollisten sanojen yhteydessä. Kreikan syntaksi viittaa siihen, että ”kaikkien paimenten tuli olla opettajia, mutta kaikki opettajat eivät olleet paimenia.” (Wallace 1996, 284). Teksti puhuu siis paimen-opettajista ja opettajista.

Huomioita tekstistä (Ef 4:11)

Ja hän **antoi** yhtäältä **apostoleja**, toisaalta **profeettoja**, toisaalta evankelistoja, toisaalta paimenia ja opettajia tehdäkseen...

- Verbi ”antoi” ei voi yksistään kantaa todistuksen taakkaa siitä, että Paavalin tarkoittamat apostolit ja profeetat liittyivät apostoliseen aikaan. Tekstiä ei myöskään voi lukea suoraan todisteena siitä, että apostolit ja profeetat ovat evankelistojen, paimenten ja opettajien tavoin edelleen keskellämme.
- Edellä apostolit ja profeetat on liitetty **tiettyyn julistuksen sisältöön** — paljastettuun mysteeriin, jonka mukaan pakanoilla on pääsy Jumalan kansaan Kristuksen kautta. **Tämä julistus liittyy varhaisen Jeesus-liikkeen syntyyn, ja on koko kristillisen kirkon perustus.**
- Kaikki jakeen toimijat liittyvät tähän julistukseen: apostolit ja profeetat vastaanottavat julistuksen, evankelistat julistavat sen, ja paimen-opettajat (tästä lisää aivan kohta) opettavat sitä.
- Mikään tekstissä ei vaadi, että apostolien ja profeettojen tehtävän tulisi jatkua edelleen: seurakunta on **diakroninen ilmiö**, ja apostolit ja profeetat säilyvät seurakunnan perustuksena, vaikka heitä ei enää fyysisesti olisi keskellämme.

Suomen
teologinen
opisto

Excursus: Apostolit muualla Paavalin kirjeissä

- Sana **apostoli** (kreikk. ἀπόστολος) tarkoittaa tiettyä tarkoitusta varten lähetettyä henkilöä, lähettilästä tai valtuutettua edustajaa.
- Sana esiintyy yhteensä 34 kertaa Paavalin kirjeissä (Room 1:1; 11:13; 16:7; 1 Kor 1:1; 4:9; 9:1-2, 5; 12:28-29; 15:7, 9; 2 Kor 1:1; 8:23; 11:5, 13; 12:11-12; Gal 1:1, 17, 19; Eph 1:1; 2:20; 3:5; 4:11; Fil 2:25; Kol 1:1; 1 Tess 2:7; 1 Tim 1:1; 2:7; 2 Tim 1:1, 11; Tiit 1:1).
- Edellä mainitun lisäksi sana **apostolius/apostolin toimi** (kreikk. ἀποστολή) esiintyy 3 kertaa (Room 1:5; 1 Kor 9:2; Gal 2:8).
- Paavalin tekstistä erottuu kolme selkeää kategoriaa sille, mihin hän viittaa puhuessaan apostoleista.

Suomen
teologinen
opisto

Excursus: Apostolit muualla Paavalin kirjeissä

1. Tekninen merkitys: Kristuksen itsensä kutsuma apostoli

- Tähän ryhmään kuuluvat **alkuperäiset 12 apostolia** (1 Kor 15:5, jotka olivat **Kristuksen itsensä kutsumia** ja **ylösnousemuksen todistajia** sekä **joukko muita apostoleja**, jotka **ovat nähneet ylösnouseen Herran** (Apostolit, jotka eivät kuulu niiden 12 joukkoon, 1 Kor 15:5, 7; Barnabas, 1Kor 9:5-6; Andronikos ja Junia Room 16:7; Jaakob, Gal 1:19).
- Jotkut liittävät tähän apostolin määritelmään myös muita ehtoja, esim. seurakuntien perustamisen ja/tai ihmeiden tekemisen (ks. 1 Kor 9:1-2 ja 2 Kor 10-13; 12:11-12), mutta näitä koskevissa teksteissä Paavali on puolustus-kannalla, eikä hänen intentiostaan voi päästä täyteen selvyyteen.

Suomen
teologinen
opisto

Excursus: Apostolit muualla Paavalin kirjeissä

- Paavali laskee itsensä mukaan tähän ryhmään, mutta kertoo olevansa **kaikista viimeinen, jolle Herra näyttäytyi** (ἔσχατον δὲ πάντων) ja **kokeneensa epänormaalin synnytyksen** (ὡσπερὶ τῷ ἑκτρώματι ὤφθη κἀμοί, 1 Kor 15:8). —> Tämä kohta tulkitaan yleensä niin, että Paavali päättää ilmestymisten sarjan, josta varhainen perimätieto kertoo (vrt. 15:3 on teknistä perinteen siirtämiseen liittyvää kieltä)
- Paavali korostaa kirjeidensä tervehdyksissä todennäköisesti juuri epänormaalin syntymänsä tähden olevansa **apostoli Jumalan tahdosta** (esim. 1 Kor 1:1; Gal 1:1). Lisäksi Korintissa syntynyt kiista Paavalin apostoliudesta juontaa juurensa todennäköisesti osittain tähän (ks. esim. 1 Kor 9:1).
- Tämä ryhmä on **auktoriteetti opillisissa kysymyksissä**.

Suomen
teologinen
opisto

Excursus: Apostolit muualla Paavalin kirjeissä

2. Ei-tekeminen merkitys: Seurakunnan edustaja

- Paavalin kirjeissä esiintyy myös joukko muita apostoleja, jotka toimivat **seurakuntien lähettiläinä** seurakunnan asialla (esim. seurakuntien lähettiläät, 2 Kor 8:23; Epafroditus, Fil 2:25).
- Paavali nimeää välillä myös itsensä kanssa liikkuneet henkilöt apostoleiksi (Silvanus ja Timoteus, 1 Tess 2:7 vrt 1:1, mutta huomaa 2 Kor 1:1 ja Kol 1:1, joissa Timoteus nimetään tarkoituksellisesti veljeksi apostolin sijasta; ks. Myös Sostenes, 1 Kor 1:1). —> onko kyse siitä, että he kaikki ovat Kristuksen asialla?
- Tämä ryhmä **ei ole auktoriteetti** opillisissa kysymyksissä.

3. Valheapostoli

- Paavali kirjoittaa joukosta ihmisiä, jotka **esiintyvät apostoleina** olematta sellaisia (2 Kor 11:5; 11:13). Korintissa nämä henkilöt muodostavat Paavalin vastustavan tahon.

Excursus: Profeetat muualla Paavalin kirjeissä

- Sana **profeetta** (kreikk. ἀπόστολος) esiintyy Paavalin kirjeissä yhteensä 14 kertaa. Se viittaa neljä kertaa Vanhan testamentin profeettoihin (Room 1:2; 3:21; 11:3; 1 Tess 2:15), kerran pakanaprofeettaan (Tiit 1:12) ja yhdeksän kertaa alkuseurakunnan toimijaan (1 Kor 12:28-29; 14:29, 32, 37; Ef 2:20; 3:5; 4:11).
- Efesolaiskirjeen lisäksi keskustelua profeetoista käydään 1 Korinttilaiskirjeen luvuissa 12-14. Tämän tekstin perusteella on vaikea erottaa toisistaan profeetan tehtävää/toimea ja profetian lahjaa: niin sasnotut henkilölahjat, luonnolliset lahjat ja toimet esiintyvät sikin sokin Paavalin tekstissä osana Hengen moninaisen toiminnan kuvausta.
- Selvää on, että kaikkea profeetallisesti lausuttua tulee arvioida. Lisäksi osa seurakunnan profeetoiksi itseään luulevista jäsenistä saa Paavalilta aimo annoksen kritiikkiä (12:10, 29; 14:32; 36-37). Samalla Paavalin suhtautuminen Hengen toimintaan seurakunnassa ei ole nurjaa, vaan peräti kannustavaa (12:31; 14:1, 39).

Suomen
teologinen
opisto

Huomioita tekstistä (Ef 4:11)

tehdäkseen pyhät täysin **valmiiksi** palveluksen työhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen,

- huomaa sanan **pyhä** käyttö: tässä kaikki ovat pyhiä eli Jumalalle erotettuja, kuten apostolit ja profeetat olivat pyhiä jakeessa 3:5
- jakeen toimijoiden tehtävänä on **tehdä** pyhät **valmiiksi** palveluksen työhön eli Kristuksen ruumiin rakentamiseen. Verbi voidaan kääntää myös valmentamisena, mutta sen perusmerkitys liittyy asioiden paikoilleen laittamiseen ja kunnostamiseen.
- huomaa yhteys aiempaan keskusteluun apostolien ja profeettojen roolista: heille paljastettiin Kristusta koskeva mysteeri pakanoiden osallisuudesta, ja tämä sanoma liittyy yhden Jumalan kansan, **Kristuksen ruumiin**, rakentamiseen juutalaisista ja pakanoista. —> uusi ilmoitus on vain tätä Efesolaiskirjeessä!
- Jakeessa on esillä Paavalin vahva korostus: **kaikki Kristukseen liitetyt ovat Hengen voimaannuttamia ja osallistuvat palvelutyöhön**. Kyse ei ole niiden puuhastelusta, joilla on jokin tunnistettu asema tai titteli. **Apostolit ja profeetat laskivat perustuksen, jonka päälle rakennetaan.**

Suomen
teologinen
opisto

Huomioita tekstistä (Ef 4:13-15)

kunnes me kaikki pääsemme **yhteyteen** uskossa ja Jumalan Pojan tuntemisessa, täyteen miehuuteen, Kristuksen **täyteyden täyden iän määrään**, ettemme enää olisi alaikäisiä, jotka ajelehtivat ja joita viskellään kaikissa opintuulissa ja ihmisten arpapelissä ja eksytyksen kavalissa juonissa; vaan että me, totuutta noudattaen rakkaudessa, kaikin tavoin kasvaisimme häneen, joka on pää, Kristus

- palvelutyön ja Kristuksen ruumiin rakentamisen päämääränä on täysi-ikäinen, Kristuksen tunteva seurakunta, joka ei ole enää kaikenlaisten opin tuulten heiteltävänä.
- jakeen **kunnes** ei vaadi sitä, että apostolit ja profeetat olisivat edelleen uutta ilmoitusta tuomassa ja johtamassa seurakuntia. Heidän tuomansa evankeliumin sanoma kaikki kansojen pelastumisesta Kristuksessa säilyy seurakunnan perustuksena aikojen läpi.
- on ironista, että juuri tämä teksti, joka korostaa yhtä tiettyä ilmoitusta ja varhaisten apostolien ja profeettojen roolia sen saamisessa, on NAR-liikkeen tulkinnoissa johtanut siihen, minkä teksti pyrkii ehkäisemään.

Suomen
teologinen
opisto

Yhteenveto ja lyhyt katsaus kirkkohistoriaan

- Paavalin tekstit puhuvat apostoleista ja profeetoista erilaisissa merkityksissä. Paavali rajaa uutta ilmoitusta synnyttäneen apostolisen tehtävän/viran/toimen seurakunnan alkuaikaan, jota hän itse eli. Tällaiset apostolit olivat Jeesuksen ylösnousemuksen todistajia.
- Paavali ei puhu juurikaan varhaisen Jeesus-liikkeen keskellä vaikuttaneista profeetoista, mutta sen hän tekee selväksi, että profeettojen sanoma ei ole arvioinnin yläpuolella. Arviointikriteerinä toimii varhaisen vaiheen apostoleille ja profeetoille paljastettu mysteeri kaikkien kansojen pelastuksesta Kristuksessa (= evankeliumi).
- NAR-liikkeen tulkinnalle, jonka mukaan ensimmäisellä vuosisadalla esiintynyt apostolinen ja profeetallinen virka jatkuisi edelleen johtamiseen ja uuteen ilmoitukseen liittyvänä rakenteena, ei ole perusteita.

Suomen
teologinen
opisto

Yhteenveto ja lyhyt katsaus kirkkohistoriaan

- Kirkkohistoriassa apostolien ja profeettojen toiminta jatkuu vielä ensimmäisen ja toisen vuosisadan vaiheessa. Didakhe-niminen dokumentti (noin 50-150 jKr) puhuu apostoleista ja profeetoista kiertävinä julistajina, jotka tulee ottaa vastaan, mutta käskää poistamaan heidät seurakunnan keskuudesta hyvin nopeasti, mikäli he ovat rahan perässä, vaativat ruokaa tai eivät suostu tekemään työtä elantonsa eteen. Väärä apostoli/profeetta tunnistetaan siitä, edustaako hänen toimintansa ja puheensa todella Herraa ja siitä, kuinka kauan hän haluaa viipyä seurakunnan keskellä.
- Samoihin aikoihin kirjoitetut Ignatius Antiokialaisen kirjeet (noin 100-107 jKr) eivät mainitse apostoleja ja profeettoja ollenkaan. Näissä kirjeissä huomio on kokonaan toisenlaisessa hierarkiassa, joka muistuttaa lähemmin sitä, minkä kohtaamme Paavalin pastoraalikirjeissä: Ignatius kehottaa seurakuntia kuuntelemaan kaitsijoitaan.
- Paavalin kirjeissä ei ole havaittavissa sellaista juonnetta, joka ajaisi apostolin viran jatkumista (hän ei esimerkiksi aseta apostoleita tehtävään).

**Suomen
teologinen
opisto**

Kiitos!